

Helse- og omsorgsdepartementet

Deres ref: 20/3076

Vår dato: 02.09.2020

Vår referanse: Tiril Vold Hansen

Krisesentersekretariatets innspill til mandat for ny utredning om kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv

Krisesentersekretariatet takker for anledningen til å delta på innspillmøte 31. august om arbeidet med en offentlig utredning om kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv. Vi vil her benytte oss av muligheten til å sende inn våre synspunkter skriftlig.

Vold i nære relasjoner er et alvorlig helseproblem i Norge. Selv om både menn og kvinner rammes, er det kvinner som utsettes for de mest alvorlige formene for vold og overgrep. Vold i nære relasjoner er derfor også et likestillingsproblem, og det bør være en selvfølge at dette temaet vies oppmerksomhet i den kommende utredningen om kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv. Vi minner om at dette var noe som flere av deltakerne på innspillmøtet understreket.

Krisesentrene har til daglig den viktige oppgaven å tilby hjelp, veiledning og beskyttelse til alle som er utsatte for vold i nære relasjoner. I 2019 bodde 1800 voksne og 1450 barn på et krisesenter, og 2637 personer benyttet seg av krisesentres dagtilbud. Selv om det er positivt at så mange tar kontakt med krisesentrene, må målet være at enda flere voldsutsatte får ta nytte av krisesentrenes tilbud. For å få til dette er det avgjørende at flere kjenner til krisesentertilbudet. Dette gjelder allmennheten, så vel som alle ledd i helse- og omsorgstjenesten. Den kommende utredningen bør derfor se på hvor tilgjengelig informasjon om krisesentertilbudet er i dag, og hva som skal til for at flere henvises til krisesentre.

Når det kommer til å avdekke vold, er det gjerne helsetjenesten som står i førstelinja. Dette gjelder for eksempel jordmødre, som ifølge retningslinjene for svangerskapsomsorgen alltid

skal spørre de de undersøker om vold. For å sikre at vold i større grad blir avdekket, er det nødvendig å utrede hvordan disse og lignende retningslinjer fungerer i praksis. Det er viktig å finne ut av hvilke hindringer som står i veien for at helsetjenesten avdekker vold, slik at man kan iverksette tilstrekkelige tiltak. Voldskompetanse i helsetjenesten bør dessuten sikres ved at vold settes på pensum i alle relevante utdanningsløp.

Vi stiller oss bak det som ble sagt på innspillmøtet om at utredningen særlig må ivareta grupper som ofte utelukkes. Ut ifra vår erfaring med forskning på voldsfeltet synes dette å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne, innvandrerbakgrunn og LHBTIQ-personer. Utredningen bør også si noe om hvorvidt dette er grupper som ofte faller utenfor i forskning på kvinnehelse mer generelt, hvorfor det i så fall er sånn, og hvilke tiltak man bør iverksette for å få en mer inkluderende og helhetlig forskning. På innspillmøtet ble det dessuten nevnt av flere at kvinner kommer i alle aldre, og vi mener at det er viktig at utredningen også inkluderer ungdom og eldre i sine undersøkelser.

I lys av koronasituasjonen vil vi til slutt anbefale at det gjøres mer forskning på kjønn og vold i nasjonale kriser. Viktige spørsmål her kan være hvordan kriser påvirker omfanget av vold i nære relasjoner og vold mot kvinner, hvorvidt og i så fall på hvilke måter kriser fører til at flere blir voldsutøvere, og hvordan man kan sikre at voldsutsatte får den hjelpen trenger. Også forholdet mellom digital vold og kriser bør belyses. Påvirkningen av nasjonale kriser kan være et interessant tema for kvinnehelse mer generelt.

Vi vil igjen takke for muligheten til å delta med våre innspill til mandat for den kommende utredningen om kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv, og ønsker dere lykke til i arbeidet.

Med vennlig hilsen

Krisesentersekretariatet

Daglig leder

Idun Moe Hammersmark

Mariboegs gate 13, 0183 Oslo

Kommunikasjonsansvarlig

Tiril Vold Hansen

post@krisesenter.com

www.krisesenter.com